

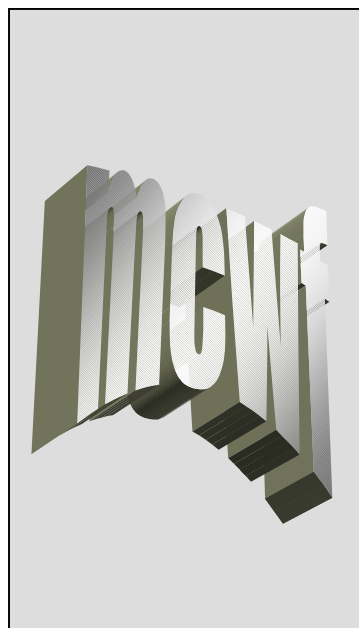
MSX Infobulletin

Jaargang: 24 september 2011 Nummer 32

INHOUD

Pag.: 1
Van de redactie
Pag.: 2
Verslag clubdag 28-05-11 MCWF
Pag.: 3
Opkomst en ondergang MSX (slot)
Pag.: 5
Slagharen
MSX-DOS
Pag.: 6
Radio Barneveld
Pag.: 7
MSX leeft (vervolg)
Pag.: 8
Kleintjes

Van de Redactie

Beste lezer,

Algemeen

Vandaag is het de vierde clubdag van het jaar en de start van het nieuwe MSX-seizoen 2011/2012.

Het clubgebouw is nog steeds onderdeel van de bezuinigingsoperatie van de Gemeente Hoorn. Het is te hopen dat het op termijn geen desastreuze gevolgen voor de club heeft en dat we nog een tijdje de clubdagen in het wijkcentrum Risdam kunnen houden. Onbekend in deze is of de club, na verhuizing naar het Trefcentrum, onder de organisatie van het Wijkcentrum Risdam blijft vallen of dat we ons moeten schikken naar de wensen van de organisatie in het Trefcentrum. Het laatste zal waarschijnlijk nadelig voor de club uitvallen. Als de afspraken met het Wijkcentrum Risdam gecontinueerd

zouden kunnen worden, zal dit een positief effect hebben voor de club. De eventuele sluitingsdatum is nog niet bekend. Tegen het einde van het jaar zal hier meer duidelijkheid over komen.

Wat we ook vernamen is dat de club blijft deelnemen aan retrobeurzen, dat boeken en tijdschriften blijven toestromen en de club weer een hoop schenkingen heeft gehad tijdens het zomerreces.

Van de heer Kalkwiek hebben we begrepen dat hij intussen gepensioneerd is en daardoor veel tijd heeft gekregen om meer aandacht te schenken aan de clubactiviteiten. We zijn benieuwd hoe dit uitpakt.

Van de redactie wensen wij iedereen een prettig en gezellig MSX-jaar toe.

De redactie

**Colofon
MSX Club
West-Friesland**

Club/correspondentieadres:

MSX-Club West-Friesland
Kagerbos 43
1693 AW Wervershoof
☎ 06-22338863
e-mail adres
paul.brugman@hetnet.nl

Secretariaat:

E. Kalkwiek
e-mail adres
msxwestfriesland@live.nl

Redactieadres infobulletin:

E. Kalkwiek
Galerij 47
1695 JG Blokker
e-mail adres
msxwestfriesland@live.nl

Website:

Jan Kobus
e-mail adres
j.kobus@zonnet.nl

Internet Home Page:

www.msxwf.info

Public Domain:

Paul Brugman
e-mail adres
paul.brugman@hetnet.nl
☎ 06-22338863

Reparaties

Deze kunnen voorafgaand aan de clubdag bij het secretariaat worden gemeld. Het secretariaat draagt er zorg voor dat de reparatie tijdens de clubdag wordt uitgevoerd of dat het anderszins moet worden opgelost.

Doelstelling:

Het uitwisselen van kennis en ervaring, het geven van demonstraties en het inschakelen van deskundigen ten behoeve van het MSX-systeem en de bijbehorende software. Kortom, het bevorderen van het gebruik van het MSX-systeem middels een gezellig dagje computeren met mensen met dezelfde hobby.

De club kan niet aansprakelijk worden gesteld voor ingezonden stukken van één van de redactieleden. Ook niet voor aangeboden artikelen en advertenties.

Clubdagen in 2011:

29 januari	2011
19 maart	2011
28 mei	2011
24 september	2011
19 november	2011

**Verslag clubdag 28 mei 2011
MSX Club West-Friesland**

De clubdag begon om 11.00 uur.

Het is net als alle voorgaande keren afwachten hoeveel bezoekers er komen. Uiteindelijk zijn er 18 bezoekers geweest.

Om 13.00 uur heb ik de clubdag geopend met een kleine toespraak door iedereen hartelijk welkom. Op dat moment waren er 15 bezoekers. Ik heb tijdens de toespraak aangegeven dat

- ik een afbericht heb ontvangen van Marcel Schippers, Jaap Hoogendijk, Regina en Regillio Hulstede;
- het gevolg van de afwezigheid van Marcel is dat de aangekondigde demonstratie Sony 900AP met videotizer HBI-G900, de omgebouwde Sony 900 (Duitse versie) en het bezoekersprogramma van Sony te Badhoevedorp geen doorgang konden vinden en verplaatst zijn naar de clubdag van 24 september. Manuel Bilderbeek heeft grote belangstelling voor de demonstratie, maar had aangegeven deze clubdag niet aanwezig te kunnen zijn;
- Raymond van Hoorn aanwezig is en bereid is een demonstratie te geven omtrent zijn begin dit jaar uitgebrachte spel "Mission2Mars" en zijn nog uit te brengen spel "Ed Venture";
- Bonami 2 retro spelcomputer beurzen organiseert, nl. op 18 september te Steenwijk en 2 oktober te Apeldoorn. De club gaat deelnemen aan de beurs van 2 oktober te Apeldoorn;
- de club de volgende mededelingen heeft:
 - de gemeente Hoorn is van plan i.h.k.v. bezuinigingen het buurthuis te sluiten. De activiteiten van het buurthuis worden verplaatst naar het Trefcentrum in het winkelcentrum De Huesmolen. Dit kan grote gevolgen hebben voor de club v.w.b. de toegangsprijzen. Gevreesd wordt dat dit wel kan oplopen tot € 10,= per persoon. Dit

zou inhouden dat de club op termijn zou ophouden te bestaan. Tijdens de discussie omtrent werden allerlei alternatieven voorgesteld en weer afgewezen. Overeind bleef het voorstel dat als er moet worden uitgeweken dat de vestigingsplaats Hoorn voor de club zou moeten blijven. Informatievoorziening omtrent dit feit zal worden vervolgd;

- Bas nog wat wilde zeggen omtrent zijn ziektebeeld.

Bas deelde mee 3 juni aanstaande zijn training te Apeldoorn begint en waarschijnlijk een jaar zal duren. De training is 4 dagen per week.

- de spelcompetitie is georganiseerd door de Albert Beevendorp. Het door Albert uitverkoren spel is "Pointless Platform".

Er is voor gekozen de prijsuitreiking als volgt toe te passen:

1ste plaats prijs 1

3de plaats prijs 2

5de plaats prijs 3

7de plaats prijs 4

9de plaats prijs 5

11de plaats prijs 6

3de plaats is de organisatie van de spelcompetitie

De prijzen betroffen SD-kaartje, MSX-spel "De geschiedenis van de Bismarck", papierstandaardje en 2 telefoonhangertjes,

- Hierna heb ik iedereen een prettige vakantie en een plezierige clubdag toegewenst.

De demonstratie van Raymond viel in goede aarde en iedereen had er veel belangstelling voor. Het was leuk te zien hoe zijn nieuwe spel er uit komt te zien en hoe het werkt. Voor herhaling vatbaar tijdens een andere clubdag en de afwezigen ook aanwezig zijn.

We hebben om 14.10 uur de spelcompetitie gespeeld. Er waren 14 deelnemers en konden dit in 1 keer afwerken doordat er voldoende machines aanwezig waren.

Uitslag is geworden:

1. Alex Kalkwiek punten 36.206

1ste prijs SD-geheugenkaart 4 Gb

2. Marten Westerhof punten 34.105

3. Wouter de Vries punten 27.467

2de prijs organisatie spelcompetitie

4. Paul Bosselaar punten 23.656

5. Bartholo Kobus punten 22.344

3de prijs Mario telefoonhangertje

6. Maartje van Hoorn punten 19.949

7. Raymond van Hoorn punten 18.435

4de prijs MSX-spel "Bismarck"

8. Paul Brugman punten 17.214

9. Roy punten 15.353

5de prijs papierstandaardje

10. Jan Kobus punten 14.544

11. Nick Mol punten 12.993

6de prijs Mario telefoonhangertje

12. Erik Luppés punten 7.829

13. Ankje Kalkwiek punten 6.775

14. Quintie Kornalijnslijper punten 6.255

Voor en na de spelcompetitie konden de bezoekers zichzelf vermaken. Dat deden de bezoekers ook zowel met discussies, het bezichtigen van de uitgestalde apparaten en spullen, het oplossen van computerprobleempjes en het spelen van spelletjes alsmede met het gespeelde spelletje.

Ook was Sander weer aanwezig met de Midi-Pac. Het geluid blijft het toch wel doen.

Om 16.00 uur was het einde clubdag. Al met al een leuke middag voor een ieder. Tot de volgende keer op 19 november 2011.

E. Kalkwiek

Opkomst en ondergang MSX (slot)

De rest van Europa was verdeeld. W-Duitsland en Engeland moesten vrijwel niets van MSX hebben. In België, Zwitserland en Frankrijk werd MSX redelijk verkocht, maar niet echt geweldig. Wel sloeg MSX aan in Italië, Portugal en vooral Spanje, in dat laatste land zelfs nog beter dan in Nederland. In feite was de weg op dat moment vrij voor de MSX-2 machines van andere merken, zoals die van Panasonic, Mitsubishi, Toshiba, JVC en anderen, die wel in Japan verkrijgbaar waren (er waren een paar getoond in RAM 76) maar de importeurs van die merken hadden de hele MSX-1 afbraakprijs ellende nog goed in het achterhoofd en peinsden er niet over nog maar één

computer te importeren. In 1988 heeft deze situatie voortgeduurd: Philips die op z'n eentje MSX in stand probeerde te houden. Nu is Philips groot, maar ze hebben leergeld betaald met andere computers die ze ook alleen probeerden in stand te houden (wie heeft er nog een P2000?).

Zodra de software jongens er mee stoppen is het afgelopen. En dat gebeurde: Aackosoft ging failliet en het ene na het andere software huis stopte er mee of schakelde over op PC's. Want hoewel er nu zo'n 300.000 MSX-en in Nederland stonden, het loonde gewoon niet meer nog een goed stuk software uit te brengen. Er werd en wordt zoveel gekopieerd, dat men de kosten niet eens meer terug verdiende. Weet u, Aackosoft (het grootste homecomputer software huis in die tijd) destijds z'n handen dichtkneep wanneer er van een topgame 5000 exemplaren werden verkocht? Op 300.000 MSX-en is dat natuurlijk niets. De rest werd gewoon gekopieerd en hoewel het misschien hard klinkt, denk ik dat degenen die roepen dat elke illegaal gemaakte kopie heeft bijgedragen tot de ondergang van MSX gelijk heeft.

Inmiddels is een flink deel van de homecomputer wereld overgeschakeld op de PC. Philips zag aankomen, dat ze MSX nooit alleen in stand konden houden. De productie werd in de loop van 1988 stopgezet (hetgeen men overigens goed stil heeft weten te houden) en verkocht het. In december 1988 maakte men het officieel bekend: Philips stopt met MSX. Aan de ene kant begrijpelijk, maar wel wrang voor hen die in 1988 zo'n MSX-2 nog gekocht hadden. Je zult het maar zijn die begin '88 zoveel had gespaard dat je een MSX-2 kon kopen. Op de HCC-dagen had je weer zoveel bij elkaar, dat je een MSX-printer kon aanschaffen. Helaas was er op de stand van Philips en in de folders geen MSX-printer meer te vinden.... Een ander wilde misschien nog graag een toetsenbordje voor z'n muziekmodule kopen. Jammer dus. De toetsenborden zijn al lang uitverkocht en zelfs de Philips thuiscomputer Club knutselt met omgebouwde Commodore toetsenborden... Zo denken we dat er nog heel wat meer lieden zich in de kou gezet

voelden nu de "hoeksteen van het NMS gebeuren" weg is gehaald...

Uit deze adventure story (misschien iets voor een game) heeft u hopelijk geleerd dat het niet zozeer om de pure hardware gaat als wel om het grote samenspel van hard- en software, alsmede de economische belangen. Achteraf is het makkelijk kletsen, maar de grootste fout is ongetwijfeld geweest, dat de Japanse fabrikanten alleen maar in het produceren van de hardware geïnteresseerd waren. Ze produceerden gewoon veel te veel voordat MSX echt een succes werd. Daardoor ontstonden veel te grote voorraden, die later weer resulteerden in prijzen waaraan geen droog brood meer te verdienen viel. Daardoor hebben velen van u een MSX kunnen aanschaffen, maar het is tegelijkertijd de oorzaak geweest, dat de ontwikkeling van MSX (er stond al een MSX 3 klaar) tot stilstand kwam.

Hoe nu verder?

Destijds kwamen er elk jaar in Nederland zo'n 175.000 jongeren bij.

Daarvan zouden velen toch wel een computer willen hebben, misschien wel zo'n 50.000. Wat moeten die nu kopen? Een PC? Laten we wel zijn, een PC is in de eerste plaats een business machine en de prijzen zouden toch echt niet onder de 1000 gulden komen. De mening is, dat je een jongen of meisje van een jaar of 14, 15 geen PC in handen moet geven om erop te leren programmeren of om spelletjes op te spelen. Met een goede homecomputer kunnen ze veel beter uit de voeten, zowel voor het spelen van spelletjes als voor het leren programmeren. Bovendien zal in de meeste gezinnen geen 1000 of meer gulden beschikbaar zijn voor een computer. Een paar honderd gulden is voor velen al een enorme uitgaaf. Welnu, in die prijsklassen is er gewoon niets meer. Er zwerven nog een paar Spectrums rond – die ook allang niet meer gemaakt worden – en verder is er nog steeds de Commodore 64. Daarvoor is krankzinnig veel en zeer goede software, maar om te leren programmeren is een MSX beslist beter. Ook omdat MSX-DOS en MSX-Basic vrijwel identiek zijn met MS-DOS en GW-Basic, zodat men zo kon overstappen naar de PC. Er kwam dus

een gat in de markt en ik betwijfel of dat ooit nog opgevuld kon worden.....

Dit was het verhaal omtrent de opkomst en ondergang van de MSX.

E. Kalkwiek

Slagharen

Een tijdje geleden hebben we een bezoekje gebracht aan Attractiepark Slagharen.

Daar is een expositie van oude foto's, persberichten e.d. van 40 jaar Ponypark / Attractiepark Slagharen.

Ik kwam een paar foto's tegen waar het personeel geleerd werd om met computers te gaan werken. De foto's zijn van begin 1984.

Bas Kornalijnslijper

MSX-DOS

Tijdens één van mijn zoektochten op het Internet kwam ik dit artikel tegen in Wikipedia, de vrije encyclopedie

MSX-DOS is een [diskettebesturings-systeem](#) ontwikkeld door [Microsoft](#) voor de [8-bits homecomputerstandaard MSX](#); het is een kruising tussen de revisie 1.0 van [MS-DOS](#) en het besturingssysteem [CP/M](#).

MSX-DOS

MSX-DOS en de uitbreiding met diskette-commando's voor BASIC werden tegelijkertijd door Microsoft ontwikkeld in de vorm van een ROM-BIOS-uitbreiding met de naam BDOS. De reden hiervoor was dat men een alternatief wilde bieden voor de dure software [cartridges](#), en een eenvoudiger, sneller en betrouwbaarder opslagsysteem wilde dan [compact cassettes](#). Niet alleen bracht deze BDOS-ROM nieuwe [MSX BASIC](#)-opdrachten, maar ook kon hiermee een diskettebesturingssysteem van diskette geladen worden, dat Microsoft tegelijkertijd ook uitbracht: dit was **MSX-DOS**.

Tijdens het opstarten van MSX-DOS (of bijvoorbeeld een speldiskette) schakelde het BDOS [boot](#)-systeem de BDOS en MSX-BASIC ROMS uit, en daarvoor in de plaats RAM in, zodat de van diskette opgestarte software het hele 64K adresseringsgebied ter beschikking had. Wel was het nog steeds mogelijk om subroutines uit de BASIC ROM en de BDOS-ROM aan te roepen via een zogenaamde "bankswitching-mechanisme". Hierdoor kon een via de bootroutine opgestart spel ook zonder de aanwezigheid van DOS toegang hebben tot standaard diskette aanstuur routines, en andere basis routines voor het aansturen van de computer.

Een belangrijk verschil tussen MS-DOS en MSX-DOS was dat MS-DOS alleen via een zogenaamde "bootsector" op de diskette (of harddisk) kon starten, terwijl MSX-DOS deze niet nodig had. MSX-DOS had de bootsector óók niet nodig om te

bepalen wat voor een soort diskette er opgestart werd, maar kon dit uit de eerste byte van de [FAT](#) opmaken. Dit betekende tevens dat het mogelijk was van twee of meer verschillende drives op te starten en niet alleen van "diskette A:". Als de gebruiker bijvoorbeeld in het gelukkige bezit was van zowel een 5¼" diskette-station, als een 3½" diskette-station, kon hij van beide opstarten, afhankelijk van in welk station zich een opstartbare diskette bevond.

Ontwikkelingsgeschiedenis

In de tijd (1984) dat MSX-DOS werd geschreven bestond er slechts één veel gebruikt diskette-besturingssysteem voor computers op basis van een [Intel 8080](#) compatibele 8-bits microprocessor, namelijk het door [Gary Kildalls](#) bedrijf [Digital Research](#) ontwikkelde [CP/M](#). Dit besturingssysteem werd ook vaak toegepast door systemen die uitgerust waren met andere met de 8080 compatibele microprocessors, zoals de [Zilog Z80](#) of de [Intel 8085](#). Microsofts eigen MS-DOS besturingssysteem was ook van CP/M afgeleid. En er was relatief veel software voor CP/M beschikbaar. Omdat MSX van een Z80 gebruikmaakte vond Microsoft het blijkbaar een goed idee om MSX-DOS compatibel te maken met CP/M, maar tegelijkertijd ook zoveel mogelijk met MS-DOS. Hiertoe herschreven ze standaard diskette-aanstuur routines die ook in CP/M aanwezig waren, zodat CP/M software deze ook net zo in MSX-DOS zou aantreffen. Als "bedieningsinterface" gebruikten ze echter niet CP/M's CCP (console command processor), maar herschreven ze hun MS-DOS COMMAND.COM. Ook verwijderden ze CP/M's diskette-opslagsysteem, en vervingen deze door hun eigen FAT-12-systeem. Tevens standaardiseerden ze het formatteringsformaat. Dat was een goede zet, omdat CP/M de implementatie daarvan aan de computerfabrikant overliet. Hierdoor waren CP/M-diskettes vaak niet uitwisselbaar. Door dit alles hadden ze een besturingssysteem gemaakt dat CP/M-programma's kon gebruiken, maar veel gebruiksvriendelijker

was en waarvan de diskettes ook door MS-DOS gelezen konden worden. Op deze DOS konden met kleine aanpassingen in principe softwarepakketten zoals [WordStar](#), [Turbo Pascal](#) en de assembler "M80" en de linker "L80" gebruikt worden.

Verbeterde versies

De eerste versie van MSX-DOS kende geen subdirectory's, maar in 1988 kwam Microsoft met de sterk verbeterde versie 2 uit die dit wel had en daarnaast een geheugenbeheersysteem alsmede "omgevingsvariabelen" kende. De latere MSX-2-machines waren in het algemeen ook uitgerust met een klok die op batterijen doorliep als de machine was uitgezet, en waarvan MSX-DOS gebruik kon maken om de datum en tijd in de bestandsgegevens te noteren bij het aanmaken of aanpassen van een bestand.

E. Kalkwiek

Radio Barneveld

Bas heeft in samenwerking met het Bonami Spelcomputer Museum te Ede deelgenomen aan een radioprogramma, genaamd Spelbrekers Game Radio, van Radio Barneveld.

Onderwerpen tijdens deze opname's waren de activiteiten van het museum en voor wat Bas betreft, het MSX-wereldje. Dit is hem goed afgegaan en heeft er veel plezier aan beleefd zoals te zien is op de foto's.

De uitzendingen staan online.
www.spelbrekergameradio.nl
 (onderdeel van Radio Barneveld)
 Die zijn via Livestream te beluisteren
 In uitzending 20 en 21 ben o.a. ik te beluisteren

Bas Kornalijnslijper

MSX leeft (vervolg)

Als je op het internet aan het surfen bent, kom je toch van alles tegen welke de benaming MSX dragen, zoals onderstaand blijkt:

Een airconditioning

Airco MSX 09HRN1

Een zonnepaneel

BP Solar-MSX-005F-Panel

Een mengpaneel

85795077-dj-mixstation-msx-2-citronic

Een multimaster

Multimaster_Accu MSX 315

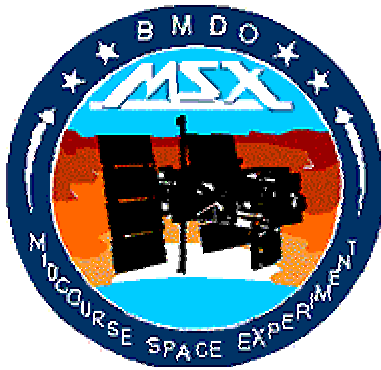
Nog een multimaster

Multimaster_MSX Start 636

Met één machine professioneel zagen, schuren, schaven, doorslijpen, schrapen, polijsten, snijden, beton verdichten etc. Optimaal gebruik door ergonomisch design en klein gewicht.

Deze wil ik jullie zeker niet onthouden. Een schitterende logo, namelijk deze

Hier betekent MSX niet MicroSoft eXtended maar Midcourse Space eXperience.

Het handelt hier namelijk om een MSX-ruimtevaartuig. Deze ziet er als volgt uit:

Deze rubriek wordt vervolgd.

E. Kalkwiek

Kleintjes

Kleintjes kunnen gratis door iedereen worden geplaatst. Ook voor niet MSX-gerelateerde zaken. Stuur uw advertentie naar de redactie!

Te koop aangeboden:

IBM 80 Mb externe harddisk voor MSX-computer zonder SCSI-interface.
Prijs € 20,=
Met interface € 60,=
e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Philips MSX Interface-modem Cartridge
Prijs € 10,=
e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Philips monitor VS0080/00
Prijs € 25,=
e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Philips monitor CM 8833-II
Prijs € 50,=
e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Te koop aangeboden:

Sony plotterprinter PRN-C41
Prijs 30,=
e-mail: msxwestfriesland@live.nl

Tegen donatie verkrijgbaar:

Tijdens clubdagen of beurzen
Over MSX
Boeken
Allerlei soorten tijdschriften
